

Ese de doue ori in septimana
Joi si Domineca.
Pretialu pentru Austri'a
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
„ jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pentru Romani'a si Straintate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
„ jumetate . . . 7 fl. v. a.
„ trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Te-
pografia Trattner-Caroliana in
strat'a domnesca Nr. 2. era corespu-
ndintile la Redactiunea diurnalului
Strat'a „Scola Reala“ Nr. 6. unde
sunt a se adresa tote scrisorile ce pri-
vescu administratiunea, speditiunea, etc.
Scrisori nefrancate si corespu-
ndintie anonime nu se primescu. Scriptele
nepublicate se voru arde.
Pentru insertiunea publicatiunilor
au a se respunde 10. cruceri de linia. —
Pretialu timbrului imp. reg. a 30 cr. pen-
tru una publicare, e a se transmite deoata
cu insertiunea, altmintre nu se primescu.
Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

Scire electrica part. a „Concord.“

Data Oradea-mare, 24. martiu 8 ore 25 min. d. a.
Sosita in Pest'a „ „ 9 „ 24 „ „ „

Dupa nemicirea de doue ori a algerii d'in
Cei ca, asta-di se fransera tote machinatiunile ma-
giare si confessionalile de mintea sanetosa si constan-
ta poporului. Alesandru Romanu profes. de
Univers. si redact. „Concord.“ s'a alesu asta-di a
trei-a ora de deputatu dietale prin achiamatiune
unanima. Poporul s'a portatu in modu admira-
bile si e forte entusiasmatu. J. P.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a publ. a casei repr. d'in 21. mart. *)

Pres. si notarii ordenari. Cetindu-se proto-
colulu siedintiei trecute notariulu Dimitrie-
vics fu transmisu cu proieptulu de adresa la
cas'a de susu.

Comisiunea petitiunaria si-da reportulu, a
carui desbãtere se va pune la ordinea dilei in
diu'a urmatoria.

Fr. Deák: Algereia deputatiunei in caus'a
Croatiei, dupa parerea mea e cu greu, pana
nu vomu sci, cã ore cas'a de susu primã-
vã id'e ac'est'a s'eu ba. Cu tote, cã sperãmu, cã o
va primã, totu-si ar fi bine, ca in casulu candu
ar primã o s'edidemu inainte, ca siedulele de
algereia s'edidemu inainte, candu apoi se
va pot'e intemplã algereia ambeloru comisuni.

Primindu-se motiunea privitoria la comi-
siunea de 12 insi (pentru a consulta cãte comi-
siuni sunt de lipsa a se alege in diferite ob-
jecte, si ce voru av'e acele de facutu) fãra d'isputa,
s'a decisu algereia ei pre siedinti'a urmatoria.

Asẽmine se decise pre siedinti'a urmatoria
algereia deputatiunei in afãcerea croata-ungara
si a celoru 6 membri suplenti, cari voru s'edidemu
in somisiunea verificatoria permanente.

Membrii comisuni de 52 pentru afãcerile
comuni suntu rogati a se adunã mane (22. mart.)
la 4 ore dupa amedi in sala cea mica a academei
spre consultare. Siedinti'a se inchise la 11 ore.

Siedinti'a publ. a casei repr. d'in 22. martiu.

Pres. ordenariu. Protocolulu lu-duce G.
Joanoviciu pre vorbitori i-insemna V. Tóth.

La provocarea presidelu quæstorulu casei
introduse pre b. Ladislau Majthényi nota-
riulu casei de susu, care a predatu estrasulu
protocolulu casei de susu privitoriu la deci-
siunea delegãrii deputatiunei in caus'a ungaro-
croata, ce se si ceti. D'in ac'est'a se vede, cã
demnitaru alãsera d'in s'ĩnulu loru pre arma-
toriu 4 insi: c. Ant. Majláth, c. Ant. Szé-
chen, Ladisl. Szögyényi si pre Lad. Jan-
kovich. Cãtu e pentru instructiunea, carea e
a se da acelei comisuni de 12 insi, cas'a de
susu consentiescu intru tote cu cea de josu.

Dupa ac'est'a notariulu casei de susu se de-
partã intre vivate.

Dupa predarea mai multoru, petitiuni,
la referirea lui S. Gajzágó se verificara:
Gabriel Tolnay, c. Cociardu Kún fãra d'is-
puta cu reserva de 30 de dile; era la referirea
lui Iosifu Hoszszú se verificara Fr.
Ocsvay, Dionisiu Lázár, Mih. Mikó Stefanu
Csiki asemene cu reserva de 30 de dile, si in
fine la ref. lui Torma se verificã Gregoriu Tury.

Dupa ac'este se procese la ordenea dilei, la
algereia comisuni de 12 proieptata de Deák.
Ac'i Sig. Borlea vedindu, cã in cãte
comisuni se alãseru pana acum'a nici la un'a
nu s'au respectatu nationalitatele nemagiare se
alã motiyatu a face urmatori'a propunere:

O. casa! Mai nainte de ce s'ar procede
la algereia comisuni ce e la ordenea dilei, mi-ia
indresnela a face observatiunea, cã dupa umilit'a
mea parere, ar face forte buna impressiune asup'r'a
nationalitatiloru nemagiare, daca in tote comi-
siunile ce suntu a se alege, ar fi reprezentate
si ele (Sgomotu. Se audimu! Presidele clopo-
tesce.) Ac'est'a o potfescce dreptatea, ecui-
tatea si iubirea fratiesca; deci o recu-
mendu in prefiut'a atentiune a o. case. (Sgomotu
mare. Se votãmu! La ordenea dilei!)

*) Avemu s'e suplinimã, cã la primirea proiept. 2. de adresa,
d. d. Sig. Borlea, Sig. Popoviciu, Sig. Popu si V.
Besiu, nu votara, esindu afãra pre tempulu votãrii. D.
W. du absentã de la sied.

Ne luandu-se in conderatiune motiunea
dep. S. Borlea se dederu otrile pentru cele
trei comisuni puse la ornea dilei, a caroru
resultatuse va ceti in siedina urmatoria (24. m.)

Trei dieci de deputi ceru in scrisu, s'e
se tiena siedintie inchisa, a s'e se consulte
despre serbatorile Pascalou. Fr. Deák inse
observa, cã ac'est'a se pot'e intemplã si in sie-
dintia publicã, si apoi i-dede opiniunea in
privinti'a serbatoriloru ce si primã.

Pres. enuncia, cã siedintie se voru amanã
d'in Mercuri-a Pascaloru ana Mercuri dupa
Pasce (calind. nou.) dupa ac'esta comisuni
voru lucrã pana in 8 apr. candu era-si nu se
voru tiena siedintie pentru serbatorile gr. orientali.

Incependu-si apoi consiunea petitiunaria
reportulu, recumenda s'e se cumpere pentru
museulu d'in Pest'a coleciunea de numi asiẽ
numita „Edelsbacher“ de la Ana Blasko-
vits cu 34,905 fl. ce se primã.

Mai multe petitiuni in lips'a ministeriului
responsabile se puseru in archivu (ad acta)
pana ce se va denumi ministeriulu resp. cu
care diet'a s'e pota apoi veni in atingere.

MOTIUNEA

lui Fr. Deák in privinti'a esmiterei comisuni-
loru in obiectele insirate nai la vale:

„Suntu multe objete ponderose in patri'a
nostra, cari pretindu ingigirea cãtu mai cu-
runda a legelatiunii. Pentru ac'esta credu a fi
cu scopu, ca o. casa s'e alege d'in s'ĩnulu s'eu
mai multe comisuni, cari in asta privintia s'e
faca pregatãri si proieptele trebuintiose, si asiẽ
se pregatesca consultãriẽ d'etali.

Obiectele cari se de a se incredintã actoru
feliu de comisuni potu fi urmatoriẽ:

Proieptulu de lege pentru relatiunile tran-
silvane.

Caus'a municipale si comunale.

Revedineea necesaria a legei electorali.

Codificatiunea dreptulu civile, penale, cam-
biale si montanisticu, atãtu pentru legile mate-
riali, cãtu si pentru cele formali. In legatura
cu ac'este caus'a funduaria. Cu prelucrarea codi-
felu civile au a se respectã si relatiunile feudali.

Caus'a relegiunii si a instructiunii publice.

Interesele economice si materiali, intre
ac'este cu deosebire legile pentru calea ferata,
intreprindere de industria si insotiri.

Institutele publice, precumu e museulu,
Academi'a, teatrulu s. c. l.

Pentru pregatãrea proieptulu de lege in
caus'a nationalitatiloru o. casa, la propunerea
condeputatulu nostru Paulu Kubitzã a decisu
delegarea unei comisuni. Asẽmine primã o. casa
propunerea condep. b. Iosifu Eötvös despre
revederea regulaminteloru casei.

Nu me indoiescu, cã diet'a presinte e in
stare a implini atãte objete ponderose; ci ac'esta
inca o tieniu de unu cascigu, daca se voru face
pregatãri, se voru adunã documinte si se voru
coco conceptele prin comunicatiunile ideeloru;
prin urmare delegarea comisuniloru o tieniu de
neaperatu de lipsa.

Sum inse convinsu si despre ac'esta, cã de
locu fãra nice unu planu si pregatãre nu ne
amã pot'e apucã de algereia comisuniloru si
defigerea cerculu de afãcere alu acelor'a. Dreptu
ac'esta propunu: onor. casa s'e delega mai nainte
de tote o comisune d'in 12 insi, ca s'e faca
proieptu de lege despre ac'esta: cã

a) Care su-obiectele acele, pentru cari su
necesarie comisuni.

b) Cãte comisuni s'e se alege si d'in cãti
membri s'e conste.

c) Cari objete caroru comisuni s'e se dee,
si cari objete se potu aplicã sub cerculu de
actiivitate alu acelei-a-si comisuni.

d) Pentru cari objete s'e faca comisunile
si proiepte de lege, si pentru cari s'e se restringa
numai la pregatãri si adunarea dateloru.

e) Cum se vina in coatingere o comisune
cu alt'a in privinti'a onoru punte, cari taie in
actiivitatea si unei-a si altei-a.

Numai daca ac'esta comisune si-va da
proieptulu s'eu casei, si dupa ce cas'a va otari

despre ac'esta, ne potemu apucã de algereia co-
misuniloru delegatorie.

Pest'a, 20. martiu 1866.

Franciscu Deák m. p.

Transilvani'a.

De langa scãdele Gioãgiului infer.

„Diplom'a d'in 1860. cu constitutiunea
d'in 61, si legile ungare d'in 48. suntu asta-di
cestiunea cea mai capitale, ce se sventura pre-
ste monarci'a austriaca d'in unu capetu alu ei
pana in celalaltu; suntu cestiunea, care pre
tote poporele monarciei le face atente la veni-
toriu si interesele loru cele mai vitali politico-
natiunali; precum se va deslegã ac'esta cestiune,
intru ac'esta mesura se va croi fericirea monar-
ciei si multamirea poporeloru ei.

Monarculu, cu diplom'a d'in 60. si patent'a
d'in 61. pune fundamentulu unei constitutiuni
moderne, in care tote poporele Monarciei Sale
s'e si afle scutirea si multamirea intereseloru
sale vitali in mesura egale. Constitutiunea ma-
giara cu legile ei d'in 48. in provinciele coronei
lui Stefanu vr'e a d'isputã ac'esta intentiune a
monarculu, dar' fãra de a si largi ea murii
s'ei vechi, a-i edificã si a-i inalãia la intentiunea
marãtia a monarculu dreptu, si la pretensiunile
evulu modernu.

Cum se va deslegã ac'esta cestiune? e inca
in s'ĩnulu viitorulu. Noi romanii inse: — mai
alesu Trannii — prin politic'a adoptata; d'in pa-
retii constitutiunei 60. si 61. ne isbrãmu in
paretii constitutiunei d'in 48., care e gat'a a
ne sugrumã cu totulu; — in fatala s'ituatiune ajun-
seramu! si decumya 48. cu respectu la Trannia,
pre langa concursulu nostru — va triumfã in-
caltiatu imbracatu cum e, atunci de buna s'ema
cã urmarile triste le vomu ascrie si pasulu
nostru nenimeritu.

O sperantia inse me nutresce: cã pre langa
indreptarea politicei nãstre, prevederea si voin-
ti'a resoluta a monarculu dreptu, nu va lasã
jocu unei asẽmene s'ituatiuni, ci ca unu parinte
adeveratu alu tuturoru poporeloru sale, ne va
aperã si scuti si pre noi ca pre fii egali, si
fiiloru anulu 48., nu le va concede rol'a lui Jacobu.

Triumfarea anulu 48 preste totu, in pro-
vincieles coronei lui Stefanu ar fi triumfulu si
sanctiunea revolutiunei de atunci, ar' fi umilirea
s'eu absorptiunea totale a celoru lalte natiuni si
popore; cine pot'e stabunu cã ac'est'a nu ar' fi asiẽ?

Precum monarculu e prevedietoriulu unei
asẽmene s'ituatiuni, si stã resolutu la naltimea
intentiuniloru sale binevoitorie, de asẽmene si
poporele nemagiare de sub coron'a lui Stefanu
trebuie s'e fie prevedietore, si standu credintiose
pre langa bunulu Monarcu, cu tote poterile s'e
sprigin'esca intentiunile lui, cã-ci cu ac'est'a
sprigin'escu si stau la triumfulu drepturiloru
loru cuvenite, preste obstinatulu 48. VI

Luptandu asiẽ poporele langa monarculu
loru, si rogandu-se la ceriu pentru viet'a lui,
durabilitatea mariloru lui intentiuni fericitorie
de popore, magiarii fii ai anulu 48. se voru
convinge: cã daca voru voi s'e se sustiena si
s'e se mai intar'esca constitutiunea loru milenaria,
ce ei o àpera si o dorescu atãtu de multu, pre
tote poporele de ori ce limba de sub coron'a
lui Stefanu, voru trebui a le considerã de frãti
perfecte egali cu densi in ac'esta constitutiune
cã-ci ele — si cu preferintia poporulu romanu
— cu nemicu mai putinu nu s'aru multiem, ci
standu firmu, singuru la isvorulu constitutiunei
d'in 60., continuo si cu tote midilõcele posibili
legali, voru aperã-o ac'est'a fatia cu 48. celu
absorbitoriu.

S'e punemu cã 60. si 61. cu 48. se voru
impacã ore cum-va — precum se si prevede —
atunci pentru tote poporele coronei lui Stefanu
se nasce o s'ituatiune nõua, si pentru noi romanii
transilvani si mai nõua, care va resultã d'in
relatiunea legei de uniune d'in 48. in contrastu
cu legile d'in 63. si 64. (cã-ci legea uniunei
prin rescriptulu regescu d'in 3. martiu a. c. nu
se sterge, ci numai se supune revedineii cu
tote celelalte). S'ituatiunea ac'est'a pre noi trannii
se pot'e cã ne va silã la o uniune ore carea —

pentru că de o fusiune nu-e vorba; ce pusetiune dara, vomu luà noi romanii fatia cu o situatiune de asiè?

La o eventuale uniune ôre carea, pusetiunea nôstra legale, ni o dâ sorgintele d'in 60., cu consecintiele lui d'in 63. si 64., cari si prin rescriptulu regescu mai susu amintîtu se sustienu totu la culmea legalitãtei loru; pre bas'a acestora numai, — abstragandu de la alte drepturi ce ni le-au mai pastratu istori'a patriei nôstre, si de la celu ce ni-lu dâ dreptulu celu mai santu naturalu, — potemu noi romanii ca romani, la olalta cu cele-lalte natiuni ale patriei, tractã despre o uniune; s'eu d'in o dieta tranna compusa dupa o lege de representatiune drépta si cu respectu la naltimea intereseloru nôstre politîco-natiunali, s'eu fãra de o atare dieta, d'in o universitate romana, legale dupa art. I. d'in 63., nici unu terenu altulu, nici dieta Ungariei, nici o dieta tranna ca cea d'in 1865. nu pote indreptatã pre nimene a tractã despre uniunea Tranniei cu Ungaria, cã-ci aceea, precãtu ar' portã pentru noi romanii, si mai incolo caracterulu de nobis sine nobis, dar' totu odata ar' portã si unu s'embure fôrte amaru si veninosu pentru legalitate.

Apropiandu-ne de rezolvarea cestiunei uniunei, si fiindu-cã o dieta tranna corespundietoria nu fungeza acum, asiè pôte se fungeze universitate romana; deci dara, e celu mai consultu, si credu cã toti romanii asiè voru semtã: cã deputatii romani, alesi acum cu maiortitate si minoritate de voturi romane, la olalta cu arciarii si regalistii romani s'eu adune cu totii la unu locu ôre carele, si in numele natiunei, se nainteze la tronulu Majestãtei Sale o representatiune, dupa care: Majestãtea Sa, s'eu se indure, a ascultã votulu natiunei romane adunate in universitate sa legale, in privintia uniunei. Pana atunci, unu pasu nu e consultu, ba ar' fi periculosu, a-lu caleã pre pragulu dietei ungare; cã-ci acest'a s'ar luã pentru noi de pasulu recunoscerei legalitãtei lui 48. si a ilegalitãtei lui 63. si 64. ce au isvoritu d'in 60 care ne a pusu pre terenu si ne a datu basa de legalitate; ba ne am' face calcatori de juramentulu nostru d'in 48., vinovati la versarea sangelui a 40 mii de martîri, calcatori de apromisfunca d'in 63. si vatematori de Majestãtea.

Pentru o uniune a Tranniei cu Ungaria, mai strinsa ca cea d'in 1791. credu cã nimerescu credintia de obsce a natiunei romane, daca universitatea romana ar' rogã pre Majestãtea Sa, ca Inaltu acel'a-si s'eu propuna dietei ungare d'in partea romanilor tranni, pentru asigurarãa natiunãlitãtei si limbei loru, si pentru multãmirea tuturor intereseloru loru politîco-natiunale, urmatorele conditiiuni si postulate:

I. Representarea transilvaneniloru si de aci incolo, pentru negociile sale interne in o dieta propria, intocmita in 63. si 64., dupa principiile diplomei d'in 60.

II. Espres'a recunoscere a continuitãtei dietei d'in 63. si 64., cu tôte legile de ea aduse si sanctiunate.

III. Representarea natiuniloru tranne in dieta comune ungara dupa o lege cãtu mai liberalã si scutita de ori ce privilegiiu castice, si care se corespunda esactu atãtu numerositãtei precãtu si intereseloru fia carei-a natiuni inartfuculate.

IV. Representarea natiuniloru tranne in guvernulu comune si la dicasteriele comune, corespundietoriu intereseloru sale vitali, si mairime greutatiloru ce supôrta in statu fia care d'in ele si corespundietoriu proportiunei in care stã Trannia langa Ungaria si cele-lalte provincie ale ei.

V. Recunoscerea representatiunei legale a natiuniloru tranne in Universitãti natiunali deosebite si cu votu decisivu in cestiuni intre-natiunali.

VI. Tôte aceste conditiiuni si postulate, spre a avè garantia nestramutãvera, s'eu se cuprinda in unu Tractatu formalu intaritu de ambe partile, si de corona prin o diploma specialã s'eu se sanctiuneze pentru totu deun'a, si cu juramentulu incoronãrei s'eu se intãrãscã.

Candu Majestãtea Sa se va indurã a primã gratiosu atare votu alu universitãtei romane tranne, si spre odihnirea ei, va face ca si dieta ungara s'eu-lu voteze si in legea uniunei s'eu-lu artfuculeze, atunci dicu numai: cã amu potè si noi pasi pragulu in sal'a dietei d'in Pest'a.

Am disu mai susu: cã despre o uniune a la 48. s'eu mai bine s'eu dicu: „fusiune” tare dubitezu, ãdeca: cã Tranniei s'eu i se iãe trebile

administratiunali de justitia pentru dieta comune, si pentr dieta ei s'eu se lase numai nesce afãceri mai enunte; ori chiaru s'eu nu i s'eu lase nici o diã mai multu, ci tôte s'eu fie pentru dieta come; tare dubitezu dicu: cã-ci o asiè uniune ori isfune, neci coron'a neci guvernulu ei de amu, se vedu a nu o concede; dar' s'eu puneu cã ar' concede o cerendu imperiositate giurãriloru si principiile mai nalte de statu, s'ieu dupa parerea mea nici unei asemene uniu nu m'asiu contrariã, daca coron'a, spre odihrea nôstra a romaniloru si a tuturoru poporelu nemagiare d'in provinciile coronei ungare — ar' propune si ar' face ca dieta ungara s'eu si modifice constitutiunea si legile sale dupa unatoriulu programu:

I. Fiindcã dreptulu publicu alu Ungariei proprie nu se basa pre sistem'a de natiunãlitãti, asiè: s'eu se artfuculeze ori ce feliu de caste, natiunãlitãtesu limba de pre teritoriulu coronei lui Stefanu.

II. S'eu se introuca vietia municipale cu dreptulu limbei maioritãtei locuitoriloru si cu dreptulu folosirei in susu pana la corona, respectandu-se si lim'a minoritãtei locuitoriloru.

III. Representarea municipieloru in legelãtiunea comune, s'eu se faca pre base cãtu mai liberalã, scutita de privilegii, si cu votu decisivu in causele si interesele loru proprie.

IV. Intocmirea diceloru cardinãli (guvernulu, cancelaria, aulica orministeriu etc.) s'eu se asiedie pre o asiè base, cãtu fie care municipiu de ori ce limba, s'eu si pôtã aflã aparãrea si scutirea tuturoru intereseloru sale intr'inselu.

Candu pe o asiè base s'ar' asiedia constitutiunea regatulu ungaru, nu credu cã ar' fi unu poporu sub coron'a lui Stefanu care n'ar' aparã-o cu tota jertirea contra ori ce infortunii d'in ori ce parte s'eu vina acele, pana atunci inse poporele nemagiare — si cu deosebire noi romanii tranni — vomu sta firmi la isvorulu constitutiunei d'in 60., si d'in acest'a n'amu pasi intr'alt'a care nu ne recunoste ca romani, silei si fortiei va trebui s'eu ne supãnem, dar' numai pana va domni aceea.

Vorbirea lui Dobrzansky

(tienuta in sied. casei repres. d'in 19. faur).

Angustimea coloneloru diurnalulu nostru nu ni concesera pan' acum a publicã acesta vorbire momentosa. Revenimu deci acum la siedintia d'in 19. febr. comunicandu o. p. si acesta cuventare, ca care s'au auditu pre rari in decursulu siedintieloru dietali.

Onorata casa! Mi implinescu detorintia fatia cu comitentii miei, vorbindu si eu in cestiunea cea insemnata si grea a proiectulu de adresa; cã-ci am de a mi-pronunãia unele tãmeri si a face observatiuni; inse daca in respectulu acestora opinuniile mele pote voru fi diverginti de a le celoralalti, me rogu de paciintia respectivã de indulgentia, deora ce insu-si gloriosulu auriu alu adresei doresce acest'a, si ne pro voca a ne pronunãia cugetele si opiniunile nostre asiè precum le sentimu in nima. (S'audimu!) Antãia mea observatiune se referescã la ace'a parte a proiectulu de adresa, care provocandu-se la dipl. d'in 20. opt. 1860. si patent'a d'in fauru 1861. spune pentru ce aceste nu s'au potutu primã in 1861 si pentru ce nu le potemu primã acum'a? si finescu cu aceea, cã on. casa le va luã la pertrãptare acum'a si va ascerne in privintia acest'a propusetiunile sale in scurtu tempu.

Eu credu, on. casa! cã daca recunoscemu noi; cum se spune in proiectulu de adresa, ace'a ce, precumu credu eu, si trebue s'eu recunoscemu, cã esistu relãtuni, afãceri, cari ne interesedia in comunu cu celelalte pãrti ale imperiulu, si carele pentru aceea, dupa ce constituionalismulu e estinsu si preste acele pãrti numai — dicu — numai comunu se potu pertrãptã; daca le recunoscemu atunci aru fi trebuitu s'eu desemnãmu acele afãceri comuni, si decum-va in presinte inca nu suntemu pregãtiti la acest'a, atunci credu, cã aru trebui se ne retienemu, de la tôte dispuetele s'eu se nu ne dãmã nice o parere despre acestu objectu; ci la provocãrea indreptãta cãtra noi in cuventulu de tron si in urm'a acesteia s'eu spũnem numai ace'a, ce s'a propusu la inchierea proiectulu de adresa, cã ãdeca in privintia acest'a vomu ascerne propunerile nostre. Pote dv. nu veti aflã de totu nebasata acestã observatiune, daca adãugu, cã nedicuindu noi chiar' nemic'a, tierete d'in-colo de Lait'a nu voru fi cuprinse de neci o ingrigire, asiè usioru de conceputu, cari tieret, dacã s'ar' primã proiectulu de adresa, precum e, s'ar' potè preingrigi celu putinu pentru aceea, fiindcã ce'a, ce ele considera de unic'a base a constitutiunei loru acum se respinge, fãra de a se spune totodata, ce va fi, ce va

veni in loculu aceleia. s'eu ce s'eu vina. Eu inse asiu dori la propunerile acele ce suntu de a se ascerne in respectulu cestiuniloru comuni s'eu punemu in proiectu o alta propunere s'eu si unu proiectu de lege, s'eu, dacã dv. ve place asiè, asiu dori celu putinu s'eu rogãmu pre Maj. S., ca s'eu propuna on. case, unu atare proiectu de lege, carele, plecãndu de la revedinea legiloru d'in 1848., corespundendu totodata pretensiuniloru acelu legi, s'eu staroresca sistem'a de comitatu s'eu municipale cu referintia la deslegãrea cestiuniloru de natiunãlitãte nedespartite de ace'a. In acestu proiectu de lege apoi, fãra ca s'eu fia silitã tierete sorori a se teme pentru drepturi loru cele mai sante, s'ar' potè determinã cu vointia comune, — dicu, — cu vointia comune sistem'a regimulu, care o doresce tier'a, si dacã ve place asiè, sistem'a ministeriulu respundietoriu.

Eu ce e dreptu marturisescu, si me rogu de iertare, cã trebue s'eu marturisescu ace'a cumca nu suntu amicu sistem'e ministeriulu respundietoriu. (Sgomotu ilaritate. S'audimu!). Nu suntu amicu sistem'e respundierii ministeriulu pentru ace'a, fiindcã acum convinsu, cã sub ori ce forma de regimu se pote ajunge ace'a, ca prin unu ministeriu. Sistem'a ministeriale nu mai intr'o privintia se diferescã de alte sisteme de domnire, si dupa parerea mea intr'ace'a, cã ministeriulu totu deun'a e respundietoriu maioritãtii parlamentãrie — fia acest'a chiar' artfuciale si nenaturale, — si prin urmare e unu eflusu a acesteia maioritãtii parlamentãrie. Chiar' acest'a e ce'a ce o consideru de pariculosa. (fremetu.)

Vedimu dar', cã suntu si maioritãti artfuciale esperintia ni-a aretat'o acest'a in Franci'a, unde in revoliunea d'in 1848. maioritãtea parlamentãria impreuna cu ministeriulu au fostu silitã a se retrage. Acest'a am fostu asiè de liberu a o amintã, numai pentru ca s'eu documentezu, cã e si maioritãte artfuciale. Dar' si dacã nu suntu artfuciale, ci naturali, pre cum le vedemu in Angli'a, si numai acolo s'eu afla inca de multu, e o urmare a sistem'e parlamentãrie, ca a eflusulu corpulu legelãtivu s'eu i-se dãe si esecutiv'a; inse acest'a esecutiv'a s'eu si ministeriulu respundietoriu, lu-cosideru a sta mai putinu sub greutatea adevãratei respunderi chiar' pentru cã e unu eflusu alu maioritãtii, fiindcã acestu ministeriu respundietoriu a maioritãtii sierbesce spre esecutãrea scopuriloru ei celoru adese-ori despotice er' pre minoritate intr'atãta o apasa, incatu celoru ce se tienu de ea nu le remane alt'a, decãtu s'eu remãndu acol'o se silãpede natiunãlitãtea si credintia, spre a se amalgamisã cu o alta natiunãlitãte, cu o alta credintia s'eu s'eu emigredie in America, pre cum o vedemu acest'a in Irlandi'a. (Fremetu mare, ilaritate.)

Me rogu, asupr'a acesteia pote omulu ride, dar' a o denegã neci decãtu. Eu suntu de credintia, cã in Americ'a locuescu mai multi Irlandeni decãtu in Irlandi'a. Contemplandu evinemintele cele mai noue, ne vomu convinge despre ace'a, cum-cã ministeriulu de acolo ca unu eflusu alu maioritãtii, pre langa tôte legele, face cu Irlandeni ace'a ce spezeza si scie inainte cã maioritãtea parlamentulu va aprobã, pentru cã tôte se'ntimplã spre placerea maioritãtii. (fremetu.)

Acum inse — me rogu — ore consultu e la noi, in acestã tierã, unde suntu atãte interese separate confesiunale si natiunale si unde dupa cum sciu, pre di cu miele d'in poporu se intorcã cãtra principe, spre a cere ajutoriu de la poterea lui istorica in cestiunile loru, e consultu atunci la noi intrebã, a pune in mane maioritãtii parlamentãrie, chiar' si numai mediocitu, poterea esecutivã? Judecãrea acesteia intrebãri o lasu petrunderii uniu fia caruia, dar' mai alesu aceluor'a, cari, urmarindu cu ochiu ãgeru miscãmintele si stãrãintiele tuturoru pãrtiloru tiereti s'au convinsu, cã partea cea mare a poporulu nu doresce preste totu o restringere ca totu deun'a prefacuta a poterii regesci prin ministri. (Fremetu, contradicere.)

Sunteti convinsi despre ace'a, cã poporulu in mare parte, ãdeca partea intieleginte vede periclitãta sistem'a municipale a tiereti chiar' prin sistem'a ministeriulu respundietoriu, care (sis. min.) dv. ca pre unu aperiatoriu probatu prin seculi a constitutiunei nostre nu sunteti aplecati a o sacrificã pentru neci unu pretiu. Marturisescu, cã eu inca me tienu de cesti d'in urma de ore ce tienu cã sistem'a ministeriale basata pre centralisatiunea cea mai strictã nu se pote impreunã cu sistem'a municipale basata pre principiulu decentralisãtiunii, ãdeca pre adevãratulu contrastu alu aceleia.

Dacã acest'a nu ar' fi asiè, si eu nu me tienu neci pre mine neci pre cei ce suntu de acesta parere cã nu amu potè rateci; dacã s'ar' aflã cã sistem'a ministeriale se pote impreunã cu cea municipale, si inca cu o sistem'a municipale viua si capace de vietia; dacã s'ar' aflã cã se pote impreunã cu interesele tiereloru sorori si cu a natiunãlitãtiloru si confesiuniloru ce locuescu in acest'a tierã; dacã s'ar' aflã cã se pote impreunã cu starea de potere mare a monãrciei (fremetu) si chiar' cu poterea regelui, care dupa proiectulu adresei formeza punctulu pre care se radiema

constituirea noastră, asiè credu, că nu s'ar' află nimene în țiera, carele se îndrăsnesc a vorbi numai unu cuvântu contr'a sistemei ministeriale. On. casa, eu credu, că compunerea unui proiectu de lege introducătoriu e necesară chiar' pentru ca să se arete această potință de împreunare, apoi e totu un'a ori se întâmplă acest'a aci ori prin regimu, numai catu dup' ace'a să se reguleze prin desbaterile d'ietali, acest'a inse e necesară, pentru că numai candu ni se va propune acestu proiectu de lege candu poporele țierei lu-voru potè ceti, numai atunci se va convinge fia care despre ace'a, că potința de a se unì e de fatia, și atunci cu vointia comune cu lenisce deplina potemu întemeiã. ce'a ce cere țier'a, ca de o parte să fimu linișciti în respectulu intereselor noastre celor mai sante, dacă și numai prin articuli antecoronatiionali, cari la noi erau în usu, anume atunci, candu se tractã numai pentru reulu unci parti a poporatiunei, precum areta acest'a și d'iet'a d'în 1608, și ca de alta parte să nu pota veni nimene la poporulu nostru spre alu spaimentã cu fric'a de sierbitulu gardei natiunali sèu de apesarea relegiunei și natiunalității, sèu d'incolo de Lait'a se descepte în elu neinerèdere.

Proieptulu de adresa în puterea principiului continuitate de dreptu, cere, ca revedinea legiloru d'în 1848. nedependința comitatelor sèu institutiunea municipale, deslegarea cestiunei natiunalității, să se amâne pana cându se voru denumi ministri și se voru rechiamã la vietia legile d'în 1848, va să dica — să se amane pana dupa încoronare. Marturisescu, că dupa cele dise aceste le consideru de periculoase pentru țiera, de nedrepte contra natiunalității și preste totu de nedelipsa, chiar' dupa principiulu continuitatii de dreptu, fiindu convinsu, că acolo, unde d'iet'a e convocata și constituita fără de schimbarea censului, spre a da legi în comunitate cu regele, că acolo, dicu, continuitatea de dreptu e sustinuta, totu deun'a și sub tote impregiurarile.

(Va urmã.)

Blasiu, martiu, 1866.

Dle Redactoru!

Desi este mare ponderositatea afacerilor ce ocupa asta-di jurnalistic'a romana, si de si colonele stimatei dtale foi de abie potu da locu altoru obiecte cu multu mai interesante; totu-si crediu, că o. publicu cetitoriu, nu va fi neinteresatu a sci ce-va si despre starea inticlesuale, in care se afla alumnii museloru d'în locu. Chiaru dta dle Redactore ai incuragiatu in unu numeru a lu prea stimatei Domniei Tale foi, pre tenerimea studiosa de aici ca se fie mai audace pentru castigarea folositorului dreptu, de a intemeiã una data si la gimnasiulu acest'a ca pre aiurea o societate de lectura. Ca să vedi dle Red., că indemnarea dtale nu au sunatu numai in daru, ca si a Casandrei; mi-au libertate a te incunoscintiã câtu se pote mai pre scurtu, cumu stã junimea stud. de aici cu societatea cea inca de multu proieptata.

Inca in anulu 186²/₃ simtiendu junimea studiosa lips'a cea prea mare a unei insotiri prevediuta cu o biblioteca; si-au compusu inca atunci nesce statute, pentru una atare, si le-au immanuatu v. directiunii si o. corpu profesoralu, spre revedere, rogandu-se totodata, ca să binevoiesca a le susterne locuriloru competinte spre intarire. Atãta e totu ce scie o. publicu pana acumu; ba iertare, scie si ace'a, că statutele pana in diu'a de asta-di inca nu-su intarite!

Nu voi descrie diversii pasi ce i-au facutu *) in anii trecuti, atãtu o. dir. gimnasiale, câtu si junimea pentru ajungerea scopului susu amintitu; ci voi aminti numai ultim'a staruintia a junimei de nou incuragiate, carea erã mai se desperedie de a-si vedè candu-va realizate dorintiele in resp. acest'a. Viediendu d'ins'a că si parerea altor'a convine prea deplinu cu neastemparat'a loru dorintia, s'au consultatu de nou, că ce ar' fi de facutu, si cu unanimitate au decisu, ca să mai suplice una data — si pote mai pre urma — la o. direct. si la o. corpu profesoralu ca se binevoiesca, a le mediuloci intarirea statutelor formulare si susternute inca in 186²/₃, ce au decisu au si implinitu. Pentru mai mare claritate lasu să urmedie resolutiunea ce o au primitu studintii in 3. martiu a. e. prin dlu profes. J. P., in urmarea rogareloru.

Nr. 94 a. 1866. Resolutiune.

„Directiunea acestui gimnasiu dorindu a incuragiã nesuintia junmei studioase in inaintarea si perfectiunarea studiului limbei romane a susternutu inca in anulu scolasticu 186²/₃ statutele societãtii de lectura infiintiate — la veneratulu consistoriu, pentru a li se mediuloci aprobarea de la in. guvernul regiu. De ora ce Directiunei nu e cunoscutu câ ore inaintatu-s'au acele la locurile concerninte — va cercã si despre ace'a o va incunoscintiã.“

D'în Sesiunea scolastica ținuta in 1. mart. 1866.

Directiunea gimnasiale.

prin Ioane Popescu m. p.

Profes. si actuarius gimnasiale.

*) Nu ti-ar' costã de altmintrea pre multa ostentia. Red.

Junimea dupa cumu amu auditu de la unulu si altulu e multumita cu acesta resolutiune, se teme inse să nu mai treca ani.

Unde e bub'a, că multu citatele statute nu-su intarite pan' in diu'a de asta-di judece insu-si on. publicu. Despre pasii ulteriori, ce am sperare, că se voru face câtu mai in graba in acèsta cestiune prea momentosa pentru tenerimea stud. de aici a carei mediuloci de cultivare suntu eschisivu studiele scolastice, si inca si acele mare parte manuscrise, nu voi intardiã a incunoscintiã pre o. publ. cetitoriu.

— r.

Boros-Ineu 19. martiu 1866.

Onorata Redactiune! Marturisescu, că nu asiu fi atinsu neci de câtu caus'a nostra scolara, cea atãtu de delicata si totu de-o data desolata, mai alesu in partea resaritenã a comit. Aradului; ci asiu fi tacutu si de asta data — fiindu de altmintre eschisu prin ordinariatu de la influința în afacerile scoleloru comunali — asiu fi tacutu, dicu, dacă nu asiu fi cetitu in Nro 17. alu Concordiei o corespundința a judelui cercuale G. Stoicoviciu. Dar' dupa ce acestu d. se folosesce de atari motive in meritulu denumirei nepreparandului Jacobu Serbu de invetiatoriu in comun'a Holdmesiesiu, cari nu se potu trece cu vederea mai alesu acum candu abuserile de natur'a acest'a suntu atãtu de dese, aflu necesariu, in respectulu intemplerii de sub intrebare, a face urmatoriele observatiuni:

D. corespundințe are totu dreptulu candu, — cu scopu de a se aperi in contr'a imputariloru facute pre cale diurnalistic'a — dechiara: cum că d'insulu nu e competințe a colucã la denumirile si introducèrile invetiatoriloru comunali, si că neci in casulu amintitu nu a facutu alt'a de câtu ceea ce erã detoriu să faca ca deregatoriu politicu; si daea ar' fi curmatu aci firulu asertiunei sale, disput'a cu acest'a erã finita că-ce atunci totu greumentulu nelegiurii ar' fi caditu a sup'ra factoriloru competinti, cari nu se mai rusinèza a face articulu de speculatiune d'în caus'a cea mai santa scolasteca. Inse fiindcã d. jude merse si mai departe, incercandu-se de o parte a aperi pre Jacobu Serbu, de alta parte a lu-calificã de aptu spre aceea, ca unulu ce cunoscu mai de aproape atãtu pre J. Serbu, câtu si starea materiale a com. Holdmesiesiu, in interesulu adeverului, de si necompetințe, indrasnescu a dechiarã, cum că numitulu individuu d'în caus'a necalificatiunei de invetiatoriu, nu s'a potutu socoti neci chiar' ca unu malum necessarium. Argumentulu d. jude, că adeca Serbu ar' mai fi fostu aplicatu ca invetiatoriu, nu justifica procedur'a respectiviloru, ci mai multu areta deplorabile starea scoleloru nostre. Scimu ce e dreptu, că mentiunatul a mai functionatu ca invetiatoriu, dar' scimu si ace'a că fu alungatu; si ore pentru ce? De securu nu pentru necapacitate, că-ci acèst'a a fostu cunoscuta competințiloru si mai inainte, ci probabilmente pentru că n'a voit, sèu n'a potutu bietulu omu să respundia la timpulu sèu paralele cerute de catra acei manipulatori pii, cari se simtu indreptatiti a aruncã margaritariulu in gur'a porciloru, si panea filoru a o da caniloru. Intrebu inse, pentru ce nu s'a oferitu cestiunat'a statiune preparandului si teologulu Halmagianu d'în Krogn'a? Că-ci dacă se denumiã numitulu preparandu absolutu, dupa parerea mea erã delaturata greutatea adusa de catra d. jude in privința casei scolare, de-ora ce fiindu o distantia numai de 1/2 ora intre Krogn'a si Holdmesiesiu d'insulu poteã functiunã si de a casa. Despre impregiurarea adusa totu in favorea lui I. Serbu, că neaflandu-se in Holdmesiesiu scola, inspectorulu scolariu a facutu in privința acest'a desuperiunile necesarie, erã mai bine dacă taceã; de ore ce d. jude se insiela dacă crede asiè ce-va — sciindu se, că ingrigirea de a procurã edificie scolastice se țiene de sfer'a deregatoriiloru politico-administrative, cari suntu datorie a mediuloci asèmeni localitati. De altmintrea starea materiale a cemunitãtii Holdmesiesiu e cu multu mai buna, decâtu sè nu fia potutu, sèu, se nu pota edificã in presinte o casutia pentru scola, deci ne mirãmu cum de a remasu scaderã atinsa nesuplinita pan'acum. Cumca argumintele cu care conducatoriil instrutiunei poporali au venit se-si justifice procedèrea in denumirea lui Iacobu Serbu, — nu au potutu avè neci o valere, dovedesce impregiurarea, că adeca totu in atinsulu numeru alu concordiei sè promulga concursu pentru statiunea invetiatoresca d'în Holdmesiesiu. Deci scriitorulu articolului contr'a caruia se plange d. jude merita recunoscintiã, că-ci numai aceluia cum si diurnalululu acestuia e de a se multimi promulgarea mentiunata.

Ioane Popu
protopopu.

Turd'a 8. martiu.

Comitetu pentru a stringe ajutoriu pentru cei strimtorati de fome de pre campia. Noi romanii d'în comitatulu Turdei amu datu cerere la comitele supremu si indata amu si ca-

stigatu concessiune de a ne organiza intr'unu comitetu, care sè aiba misiune a miscã tôte fãra intardiare spre a adunã mila si contribui de prin totu loculu si de la toti induratorii, spre a intinde unu ajutoriu tempuriu sermaniloru cercetati de fomete de pe campia; si pentru ca activitatea nostra se nu fia tiermurita numai intre romani, amu primitu in comitetu si unguri, pentruca incordãrile nostre sè aiba cu atãtu mai bunu rezultat. Noi in 1863 amu intinsu ajutoriu la cei cercetati de fomete in Ungaria singuru numai d'în comitatulu nostru cu vre-o 5000 ferdele de bucatè si aproape la 1000 f., er' ajutoriele d'în tota țier'a voru fi suitu la dieci de mii, de aceea si noi sperãmu, că si Ungaria nu va da uitãrei a ne intorce imprumutulu in nenorocire. Pericolulu e forte mare de a se saraci bietii plugari pentru totdeun'a, fiindcã suntu constrinsi a-si vinde mosiele pe pretiu bagatelù, numai sè-si astèmpere fòmea.

Fratiloru de prin tote anghiuirile! Caus'a e si natiunale, fiindcã Campia e locuita mai tota de romani aidati se dovedim frãtiloru nostri; cumca simțimu dorere si compatimire naturale, pentru nenorocirile loru.

Se convingemu poporulu romanu, că in frãtii loru afla celu mai securu spriginu in nenorociri. Dacă sunteti capitalisti alergati cu o parte d'în prisosulu Dvostre cu imprumutãri pe ipotoca de pamentu de stulu de sigura si sè ne indemnãmu unii pe altii a intinde ajutoriu tempuriu acestoru strimtorati de sorte. Comitetulu constã d'în 12 romani si 12 magiari, sub presiedința comitelui S. b. Georgiu de Kemény, vice presiedinte Alesandru Szigethy, — Dr. Ioane Ratiu notariu si Nic. Nagy, v-notariu, Ioane Campenu si Ladisl. Ratiu. In sied. d'în 11 decise comitetulu a se tramite asta

Provocare la marinimitate!

Campia Ardélului, care altadata a fostu caanaanulu țierei se lupta asta-di cu cea mai mare fomete d'în caus'a că de vre-o 2—4 ani a avutu un'a recolta forte rea.

Intru adunarea medioceloru spre alinarea acestei fòmeti s'a organizatu in comitatulu Turd'a de a carui iurisdictione se țiene o mare parte a campiei, unu comitetu cu locuinti'a in Turdie care apeleza la simțulu de umanitate si compatimire a tuturor locuitoriloru patriei, a confrãtiloru d'în Banatu si țier'a unguresca, ca să binevoiesca prin ori ce ajutorie a-si dovedì compatimirea câtra confrãtii loru moritori de fòme. Grabnic'a ajutorare a acestoru lipsiti e un'a intrebare de vietia atãtu pentru presinte câtu si pentru venitoriu.

Ajutoriele banale se potu tramite ori de dreptulu, ori prin respectivele redactiuni la suportinsulu comitetu.

Numele tuturor ajutatoriloru se voru aduce la cunoscintiã publica prin Gazetele patriei.

In urma suntu rogate tote redactiunile a reproduce acèst'a provocare in pretiutele loru foi.*

Turd'a 11. martiu 1866.

Comitetulu pentru lipsiti d'în campia comitatului Turdei. „G. Tr.“

Protocolulu

siedintiei a sies'a a insotirei dep. rom., ținuta in Pest'a 1. martie

1866. la 11 ore nainte de amèdia-di.

Presiedinte: Antoniu Mocioni.

Notariu: Aureliu Maniu.

Membrii: Ioane Fauru, Sig. Popu, Sig. Borlea, Iosifu Hodosiu, Georgiu Mocioni, Vincentiu Babesiu, Petru Mihályi, Demetriu Ioanescu, Florian Varga, Ioane Popoviciu Deseanu, Sig. Popoviciu.

XXXI. Protocolulu siedintiei d'în 27. febr. 1866. cetindu-se

s'a autentificatu.

XXXII. List'a contribuitoriloru lunare pentru acoperirea speselor de chiria si cancelaria d'impreuna cu banii incasati, se predau prin notariulu Maniu presiedintelui.

Se ie la cunoscintiã si list'a originale se alatura la protocolu sub B.

XXXIII. Presiedintele reportèza cumca: amesuratu conclusulu de ieri au cercetatu cu Sig. Popoviciu pre Deak, si ia descoperitu precum-cã insotirea, nostra remane pre langa conclusulu Nr. 12; la ce Deak li-a respunsu, că i pare forte reu că de-si densulu a intreprinsu tôte ce i-a fostu in potința, ca să se primesca. Sig. Popoviciu intregesce reportulu cu aceea, ca a descoperitu lui Deak, cumca celelate partide nu au alesu d'în natiunalitati fiindu-ca partid'a centrului si-a rezervatu sie-si acesta, si că acele voru alege pre accia cari se voru propune de centru.

*) Reproducand'o d'în detoriuntia, se face totodata cunoscutu, că redactiunea acestui diurnalulu inca primesce astufeliu de ajutorie spre a le strapune la loculu competințe si a le curiã in publicu. Red.

Lui Hodosiu i pare forte reu ca de-si d'insii singuri, partid'a deakiana, au facutu initiativa pofindu-ne in privint'a acesta de a ne numi noi insine pe omenii nostri, totusi acum dupa-ce noi o amu primitu, ei vinuase dechiaru ca nu potu se-ne implinesca dorint'a; dreptu aceea propune ca acesta comunicare a presiedintelui se se iee la cunoscentia cu parere de reu.

Deseanu d'in tota procedur'a acest'a voesce numai se constateze, cumca dupa cele intemplate se vede ca Deak nu e factoru la partidele dietali, si cum-ca fratii nostri nemica nu au uitatu nici au invetiutu, ca-ci vede totu procedur'a de pana aci cu vorb'a dau tote ear' in fapta nemic'a.

Sig. Pap doresce ca noi toti se votamu pre alesii nostri, prin ce vomu dovedi solidaritate in faptele noastre.

Borlea primesce propunerea acest'a, voesce numai la cuvintele lui Hodosiu se adauga, cum-ca la asiè numitii frati namai vorbe suntu, fapte inse de feliu nu, si precum se porta si vorbescu acum'a, asiè se voru port'a si vorbi si la deslegarea cest'ineu nationalitatiloru, prin ce nu areta nici o incredere in noi, deci doresce ca si noi se ne dechiaramu neincrederea nostra in ei, si acesta luandu-se la protocolu se li-se comunice.

Fauru radiematu pre cele dise in caus'a acesta nu se simte a fi indatoratu a vota pre personele de conferintia alese, caci alegere personeloru nu o tiene de caus'a nationale.

Georgiu Mocioni afla cumca fie-carele d'entre noi este silitu a vota pre alesii nostri si asiè si Fauru, ca-ci acesta e caus'a nationale. altcum partinesce propunerea lui Hodosiu si Pap, si doresce se se iee la protocolu, ca precum de o parte ni-pare reu cumca nu si-au tienutu promis'unea pre de alta nu potemu a nu recunosece cum-ca Deak personalminte a intrevenu pentru acceptarea conclusului nostru. Dupa acea'a a cerutu se se alèga unulu d'entre noi, carele in conferintia de adi ce se va tienè de cãtra intrèga partid'a Deakeana, se le descopere parerea de reu a insotirei pentru cele intemplate.

Sig. Popoviciu nu e de parere ca cu acesta descoperire se se insarcineze numai unulu, ci toti d'entre noi carii sunt invitati si voru cerceta conferintia partidei Deakiane.

Maniu si Babesiu primescu motiunile lui Hodosiu Pap si Sig. Popoviciu.

Ne mai voindu altii se discute cest'inea acest'a, afara de Fauru carele s'a abtinentu de la votisare, cu unanimitate s'a decisu:

Reportulu presiedintelui se ie cu parere de reu la cunoscentia, si acei deputati romani cari se tienu de partid'a lui Deak se indetoreza in conferintia plenaria a acestei partide, carea se va tienè adi in 1. martiu dupa amèdia-di in otelulu „Europa," a descoperi parerea de reu a insotirei pentru nerespectarea conclusului adusu conformu si in urmarea cercarei capiloru partideloru; totu odata a starul ca acela se se accepte de conferintia; avendu despre acesta mane in 2. martiu a reportat; membrii insotirei se deoblèga sambata in 3. martiu in dieta a vota solidarmente pre alesii insotirei.

XXXIV. Hodosiu reporteza, cum-ca amesuratu conclusului Nr. 30 ieri la 5 ore dupa amèdia-di cercetandu cu colegulu seu Maniu pre Metropolitul Siagn'a i-a descoperitu, cum-ca corpulu ablegatoru romani d'in Pest'a sciindu de o parte ca Escelentia sa se afla aici, si presupunendu de alta parte cumca Esc. Sa voesce precum voescu si ei a-se pune in cointelegere cu d'insii precum Esc. Sa, asiè si cialalti membrii romani a casei de susu, care coatingere va avè de scopu binele patriei si a natiunei, asiè dar' dupa ce corpulu deputatoru romani au in privint'a acest'a unu conclusu, dupa care insotiea nostra a decisu d'in candu in candu a-se intruni in conferintie miste cu membrii romani a casei de susu, spre discuterea unoru intrebari mai de mare momentisitate; asiè corpulu deputatoru romani precandu i-lu aduce acestu conclusu la cunoscentia, totu odata lu invita se binevoiesca a determinu loculu si diu'a convenirei, avendu bunetate despre acesta a inscintia si invita si pre cialalti membrii romani a casei de susu era pe noi a ne incunoscintia.

Metropolitulu a primitu cu bucuria acesta invitatiune, si a promis'a se ingriji de o localitate unde se ne adunamu, tempulu convenirei l'a determinatu pre a dou'a di dupa publicarea rescriptului regescu la adres'a dietei, totu odata a binevoitu a luà pre sine incunoscintia si invitarea celoraltii membrii ai casei de susu.

Acestu reportu se ie cu placere si bucuria la cunoscentia.

35. Aureliu Maniu doresce ca cortelulu de acum, nefiindu aptu pentru convenirele membriloru insotirei, aflandu-lu multi d'in membrii de pre in comoditu in a

treia redicatura, asiè se se abdica inca astadi, ca d'in 15 luni curinte se se pota inchiria altu catu se pote in centrulu orasiului si parteru seu celu multu in etagiulu primu, carele se servesca afara de tienerea siedinteloru anca si de locu de convenire pentru membrii insotirei.

Ionescu primesce propunerea dar'aru dori ca stramutarea se se intemple numai d'in 1. aprilie.

Acestei parerei se alatura toti si cu unanimitate se decide:

Presiedintele se incredintieza a abdice localitatea presinte a insotirei, si notarii se insarcineza d'in prim'a aprilie a c. a inchiria o alta localitate constatorie d'in 2 chilii acomodate nu numai pentru tienerea siedinteloru, ci si pentru convenirele membriloru insotirei, precum si a altoru romani distinti, straini si pestani, indrumandu-se ca incatu se pote se se caute ca acea se fia in centrulu orasiului, si seu partere seu celu multu in primulu etagiu, avendu despre acesta a reportat catu de curendu.

(Va urma).

Contribuiri

la balulu si concertulu tenerimeu romane de la Universitatea d'in Pest'a, tienutu in 12. ian. 31 jan.

1. Lugosiu. d. Amal. Lipovanu 2 fl.
2. Sielau. d. Mihaile Chiriloviciu, jude cercuale 5 fl.
3. Dobra. Colectante d. Nicol. de Crainicu, protop. 2 fl. d. Nicol. de Herbau, negot. 2 fl. Sum'a 4 fl.
4. Fagarasiu. colect. d. Joane Antoneli, vicariu, 2 fl. d. Nic. Ciurcu, propr. 2 fl. d. Codru Dragusianu v. capit. 2 fl. Sum'a 6 fl.
5. Sira. Colect. d. Jonu Cresticiu, propr. 2 fl. dd. Georgiu Popescu, prot., 2 fl. Joane Secula, parocu, 1 fl. Demetriu Vostimaru docinte, 1 fl. Joane Moldovanu, notariu, 2 fl. N. Ardeleanu, mesariu, 1 fl. Atan. Mera, preutu, 1 fl. Nicol. Polisiu, adj. not., 2 fl. Iosifu Deheleanu, adj. not., 2 fl. Nicol. Beldea, preutu, 1 fl. Siorbanu, tit. pret. cerc., 2 fl. domn'a Eugeni'a Siorbanu n. Holmayer, pretoreza, 2 fl. Sum'a 19 fl.
6. Seini. Colect. d. Georgiu Manu, protopresh, 5 fl. dd. Joane Stanu, protop. d'in Pomi, 5 fl. Vasiliu Catoea, prot. d'in Borlesci, 5 fl. Simeone Stanu, jude cerc. 5 fl. J. Siorbanu, capit. supr. alu Chiorului, 2 fl. Stefanu Boros, preutu, 2 fl. Elia Varna, capel. 2 fl. Jacobu Popu, preutu, 2 fl. Nicolau Nilyanu, pract. de adv., 2 fl. Sum'a 30 fl.
7. Buteni. Colect. d. Nicolau Ardeleanu, not., 5 fl. dd. Georgiu Stoicoviciu, preutu, 2 fl. Nic. Papp, not., 2 fl. Joane Groza, parocu, 2 fl. Ilariu Draga, econ., 2 fl. Teodoru Halicu, econ., 2 fl. Zacharia Halicu, par., 1 fl. Sum'a 16 fl.
8. Sabiu. Esc. Sa b. Andr. Siaguna, metrop. 5 fl. Mai incolo d. Colect. Dr. Joane Borcia, adv. 1 fl. Joane Macelariu insp. 5 fl. Joane Hania, protopr. 2 fl. Sum'a 13 fl.
9. Jambu. d. Iosifu Popoviciu, protopr. 5 fl. Sum'a 5 fl.
10. Mercina. d. Vincentiu Gurgutu, doc. 2 fl. Sum'a 2 fl.
11. Oravitia. Colect. d. Iosifu Novacu doc. 1 fl. dd. Dr. Demetriu Hatieganu, adv. 2 fl. Joane Matesereanu, neg., 2 fl. Alesiu Munteanu, propr. 1 fl. Gavrile Militiciu, propr. 1 fl. Sum'a 7 fl.
12. Caransebesiu. Colect. d. N. Andrieviciu, 2 fl. dd. Joane Popasu, episc. 5 fl. Bartolomeiu, secret. episc. 2 fl. Brindeiu, adj. reg. oblt., 2 fl. Seracinu, capit. 2 fl. Joane Patia, neg. 5 fl. Vasileviciu, negot. 2 fl. Sum'a 20 fl.
13. Belu. Colect. d. Ladisl. Lazaru, jud. cerc., 2 fl. 30 cr. dd. Demetriu Sima, juratu com. 1 fl. Joane Capitanu, 20 cr. Pavelu Popu, 20 cr. Zenob. Munteanu, 30 cr. Iosifu Marchisiu, protopr. 2 fl. Georgiu Boczkó 1 fl. Joane Bisca, 1 fl. Mih. Popoviciu, 1 fl. Sum'a 9 fl.
14. Oradea-Mare. Colect. d. Justinu Popfii, prof., 2 fl. dd. Iosifu Popu Szilagy, episc. 30 fl. Nic. Borbola, prepositu, 2 fl. Gregoriu Kovary, canonicu, 1 fl. Joane Popu, can. 5 fl. Joane Korhany, can. 2 fl. Vasiliu Nistoru, can. 2 fl. Joane Gozmanu, adv. 2 fl. Iosifu Romanu, v. comite, 1 galbenu. Gavrila Rednicu, protop., 2 fl. Joane Veresiu, ases. 3 fl. Petru Erdelyi, jud. cerc., 2 fl. Joane Murgu, parocu, 2 fl. Vasiliu Jutiu, not. consist., 2 fl. Iosifu Popu, v. not. com., 2 fl. Joane Szabo, pref. semin. 2 fl. Pavelu Vela Ventrariu pref. sem., 2 fl. Joane Horvath, protoc. diec., 2 fl. Stef. Bode, adv., 2 fl. onorat'a Societate de lect. a

junimei rom. 2 fl. d. Ioane Popa, capel. 2 fl. Sum'a si unu galbenu 71 fl.

15. Gherla. Colect. d. Lazaru Huza, not consist., 2 fl. dd. Dr. Ioane Vancia, episc., 5 fl. Macedonu Popu, prepos., 2 fl. Ioane Anderco, can., 2 fl. Joane Guloviciu, can., 2 fl. Andreiu, Antonu, v. prot., 2 fl. Dr. Victoru Mihali, prof., 2 fl. Sum'a 17 fl.

16. Clusiu. Colect. d. Greg. Chifa 2 fl. dd. Ioane Pamfilie, protop. gr. cat., 2 fl. Joane Badila, pract. de conc. la reg. gub., 2 fl. Sum'a 6 fl.

(Va urma).

Fagarasiu 5. martiu 1866.

Cu placere me grabescu a face cunoscutu onetitori staroa fondulur juristiloru lipsiti de medloce d'in Districtulu Fagarasiulu, care fu intemeiatu prin subscris'a la anulu 1864.

Acestu fondu custa pana de presinte d'in o suma de 794 fr. 10 xr. val. aus. D'in acesta suma s'a datu ajutoriu: 1. jur. Ioane Florea pro 1864/5 45 fl. — cr.
2. jur. G. Gusiaila Negrea 1864/5 45 fl. — cr.
3. spese cu tiparirea si espedarea 40 fl. 85 cr.

Restulu de 667 fl. 25 cr. v. a. este datu imprumutu pre langa asiguranitia ipotecarie, cu obligatiuni intabulate judecatorese, in fine

Afara de d.d. contribuenti, a caroru nume s'a publicatu pana acumu, a mai incursu prin Ilustr. s'a dlu Ioane B. de Lemény 25 fl. — cr.
d. la Ilustr. St. Saluti 10 fl. — cr.
d. E. Macelariu 5 fl. — cr.
d. Georgiu Domsia 5 fl. — cr.
d. Cons. Dr. Maioru 1 fl. — cr.
d. Ioachim Muresianu 1 fl. — cr.
d. Popu Leontinu 1 fl. — cr.
d. Ladislau Vaida 1 fl. — cr.
d. Macedonu Popu 1 fl. — cr.
d. Biltiu 1 fl. 50 cr.
d. Gregoriu Mateiu 1 fl. 50 cr.
Sum'a 27 fl. 50 cr.

26. Prin negotiatoriulu dlu George Aiseru de la d.d. Antonu Bechnitiu 3 fl. — cr.
d. Demetriu Aiseru 2 fl. — cr.
Sum'a 5 fl. — cr.

Au mai daruitu Ilustritatea sa dlu Ioane Branu de Lemény 30 fl.
d. Ioane Stoica Costinu 4 fl.
d. George Comanicu parocu gr. d. de Venetia infer. 10 fl.
Sum'a 44 fl. v. a.
Maria de Lemény.
(Va urma.)

ROMANIA.

Bucuresci 5/17 martisoru.

Se incepemu prin a da publiculu un'a d'in scirile cele mai frumose, ca-ci este o cestione de anima si de natura a ne radica nu numai in ochii strainiloru, daru chiaru in ochii nostri.

Publiculu scie ca mai multe judetie d'in Romania de peste Milcovu suntu bantuite de fomete. Publiculu scie, ca indata ce a fostu aparutu diariulu „Consciintia," ce era o contfnuare a Romanului, s'a atrasu atentiunea Guvernului asup'a acestui dorerosu si spaimentatoriu flagelu ce se vedea venindu. Elu scie ca fostulu guvernulu, pe candu se prevedea fometea, a pusu in vindiare porumbulu d'in patbele de reserva, scie ca s'a opusu atunci comitetulu de licidare, aratendu ca ministeriulu, nu pote se vindia acele porumburi, fiindu date, dupa lege, comitetulu pentru despagubirea proprietatorulu, scie ca d. Steege a aretatu atunci ministriulu ca fometea ne amenintia si ar' fi prin urmare o gresiala, iar' fi potutu dice o nebunia si o crima, a vindie in asemenea epoca granelu de reserva; si mai scie ca ele s'au vindutu si anca c'ace'a vindiare a fostu o specula, d'in cele mai infame, caci se facea pe fometea, pe vietia a mii de romani, a mii de stateni plugari. Si reulu crescu, fometea veni, ca cumu prevedintia a voitu, prin acestu flagelu, se ne arete ca despotismulu nu numai c'aduce tote viciele, ca ucide sufletulu, daru aduce anca chiaru sterpirea pamentulu si fomete; si nu este nimine care nu scie, ca neproducerea a venitu in mare parte d'in caus'a relei aplicari a legii rurali, si fometea d'in caus'a neprevederii, a vinderii fara tîmpu a graneloru si a specularii asup'a acestei vinderi.

Si omenii muriau de fome si guvernulu nu facea mai nimic. Indata inse ce cadu, indata ce veni libertatea, femeile romane, simtira d'in nou batendu animele loru de fe-

mea, de sozia, de mame, se intr'unira, si vediu-ramu pe dómnele Otetelesianu, Trubeskoî, si tote celelalte mergendu insele d'in casa in casa si cerendu ajutoriu, pentru satenii romani de peste Milcovu, pentru nutritorii nostrii ce moru de fómie. Si candu femea intra in rolulu ei celu provedintiale, cu noi este Dumnedieu. Trei patru dile numai trecura, de candu aceste nobile dómne au inceputu lucrarea lor, si acú au si pornitu 160,000 lei spre a se cumperá pane si a se da celoru ce nu mai au.

In fie care d'in districtele ce suseru, comitetulu de bine facere a numitu câte unu comitetu, compusu de trei proprietari, de protopopu, doi comersanti, unu medicu unu profesor si de presiedintele consiliului districtualu; si s'au tramisu pan'acú la Dorohoi 2,000 galbeni, la Nemtiu 700, la Falticeni, la Botosiani si la Iasi câte 500. Acesti bani s'au luat imprumutu de câtra comitetu de la d. Miron Vlasto, si supscriptiunea urmédia, banii s'aduna si pe fiecare septemana se va urmá tramiterea.

Sê facemu cunoscutu cá Monitoriulu n'a publicatu inca numirea oficiale a acestui comitetu. Pentru ce acésta vatematoria intardiare?

Acést'a seire, inca o data, suntemu sícure cá va fi salutata cu fericire de toti Romanii, cá foile straine o voru reproduce si cá congressulu d'in Parisu va avè a inregistrá cu o dovada mai multu, cá unirea este deplina intre Moldov'a si Muntenia si cá Romania nu mai pote perì candu femea romana reintra in rolulu ei cu atátu devotamentu, intielegintia si energia.

Adunarea a avutu in desbàtere, in trecutele doue siedintie, un'a d'in cele mai insemnate, si amu potè dice d'in cele mai ardinti cestiuni. Prin'runulu d'in credítele budgetulu a venitu pe tapetu concesíunea calei ferate, de la Bucuresci la Giurgiu, data prin decretu de catra fostulu guvern. Acesta concesíune, ca si tote cele lalte este sí ilegale data si in conditíuni oneróse; inse, d'in nenorocire doue d'in ele, adeca ace'a a calei ferate si aceea a bancei, au fostu anume numite siaprobate de catra corpurile Statulu in cea d'in urma adresa câtra tron. Cestiunea dar' este a selantái; daca prin ace'a aprobare, fie si printro símpla adresa, concessiunarii nu voru avè temeiu a cere mantinerea contractulu, séu despagubiri enorme; alu doilea daca drépt'a esplicare; ce s'a datu in tíera famosulu art. 3. este totu ace'a-si ce i-s'a datu si afara. Guvernulu a dechiaratu cá de si ar dorì sê nu sê tíena contu de cele facute in privint'a acestoru concessiuni, se teme cá nu se va potè implinì acésta dorintia. In sfirsitu dupa lungi desbateri, guvernulu a propusu, in siedintia de adi a Adunarii, ca cestiunea sê se rentórca la comisíunea bugetaria; c'acolo guvernulu s'arete tóte actele ce are elu in acésta privintia acte ce nu s'au aretatu de fostulu guvern, si dupa ce se voru cercetá acele acte de comisíune, la care voru potè asistá oricare deputatu va vol, apoi comisíunea mai antái, si Camer'a in urma, voru otarì mantinerea séu anularea acelu concessiuni, in deplina lumina si p'aloru respundere. Comisíunea se va aduná mane si Luni, in siedintia publica, se va desbata si otarì.

In siedintia de adi, a Camerei, guvernulu a propusu unu proiectu de lege, spre a s'acordá o recompensa viagiere de 600 galbeni pe anu, emintelui si nenorocitului barbatu de Statu, Anastasie Panu, pentru cautarea sanetátii sale. Adunarea a acordatu de urgentia si in unanimitate.

Sesíunea Adunarii a fostu asta-di prelungita prin Mesagiulu Locotientintei, pana la 5. aprilie viitoriu. In faci'a unei sítuatiuni atátu de eminente, a disu primulu Ninistru, trebeu sê stámu in permanintia ca sê vedia Europ'a cá natine si guvernulu suntu in unire si gata totu déun'a a mantienè votulu de la 11—23. februaru. Adunarea, in unanimitate, a incuviintiatu aceste cuvinte si prin urmare, avemu o ascurare mai multu, cá conferintiele, voru respectá vointia unei natíuni ce scie sê se manifeste, in lenisce, cu demnitate si stâ in permanintia spre a potè sustienè prin ori ce sacrificie vointia ei, esístintia ei.

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. D'in Parisu, 22. martiu se telegrafeza urmatoriele: Primindu imperatulu adres'a camerei dise, cá multiemesce pentru votulu corpulu legelativu, care mai intarì inc'odata poltice'a, carea a daruitu Franciei 15 ani de pace si de prosperare. Franci'a voiesce, ca

noi toti, progresulu, stabilitatea si libertatea, inse numai libertatea desvoltării intielegintiei, a esigintieloru generali si a staruintieloru nobili de lucrare, nu acea libertate desfrenata, care esclta patemi rele, nimicesce crednti'a si provoaca conturbari de pace copilaresci.

Imperatulu dice, cá elu a cutediatu a dechiará inainte cu 15 ani, cá Franci'a n'a perì in mane lu, elu si-a tienutu cuventulu. Franci'a se desvolta de 15 ani, se maresce si misiunea-i innalta se va impleni. Pentru confinuarea opulu nostru prin filii nostri garanteza elu. Imperatulu se baseza pre asístintia corpuriloru mari de statu, pre supunerea armatei si a totororu cetatieniloru celoru buni si in fine pre scutulu d'vinu, care n'a lipsítu patriei neci candu.

PRUSSIA. Regele Prussiei si-serbâ diu'a nâscerii in 22. martiu. (Vilhelmu Fridericu I. s'a nascutu in 22. mart. 1797.) In cercurile poltice s'a acceptatu cu mare atentiune, ce va dice regele prussianu cu oca síunea gratulárilor. Precumu ne inscientiedia diurnalulu de Berolinu „Börs. Z.“ se audia, cá generaliloru provocati la Berolinu li va tienè o vorbire, in care va accentuá representatiunea onorei si intereseloru prussesci, daca va fi de lipsa, si cu potere armata; si ca acestoru cuvinte se li dee mai mare momentositate rgmtulu de garda si reserv'a rgmtulu alu 6-le se voru citá sub stindardu. Cuventarea regelui inse nu coresponde acceptării susu citate de „Börs. Ztg“ Dupa unu telegramu alu diurn. „Neue freie Presse“ regele Prussiei cu oca síunea primirei gratificatiuniloru si-esprimâ sperarea, cá certele cu Austri'a se voru complaná in modu díplomaticu. Cu oca síunea primirei generaliloru dupa unu telegramu alu diurn. „Presse“ si-esprimâ incederea, care o are in armia, fára ca sê fie atínsu ce-va despre pusetiunea poltice. Altmintrea fraseloru, cari obvinu cu astfelu de oca síuni solemne, nu li potemu atribuí ce-va ponderositate poltice insemnata.

ITALIA. D'in Florentia 22. martiu se inscientieza, cá camer'a deputatiloru a anulatu alegerea lui Mazzini cu 191 contr'a 107 voturi. D'in Rom'a cu data 21. l. c. se scie, cá cardinalulu Tosti a repausatu.

GRECIA. Dupa scirile d'in Aten'a pusetiunea Greciei se imbunatatesce. D'in provincie in genere sosesc inscientiári indostulitorie. Au pornitu mai multe nâi de resboiu franceze, angle, rusesci, austriace si turce d'in Pireu cátra Santorin, liferandu ajutoriu pentru locuitorii, cari au suferitu daune cu oca síunea erumperii mai de curunde a Vulcanulu.

Scire mai noua.

Candu au trecut membrii guvernulu interimale d'in Roman'a delegati la conferintia d'in Paris prin Vien'a — au aflu cu cale a se infatósia si la principele Cus'a care petrece acum'a in Vien'a in otelulu „Oesterreichische Kaiserin“ si descoperindu-i cu acésta oca síune parerile lor fatia cu símtiemintele observate pan'acum in Principatele unite i puseru urmatori'a intrebare: Dupa ce in intielesulu conventiunei de la Paris unirea Moldovei cu Roman'a s'a recunoscutu prin poterile garanti numai in persona si pre vietia domnitoriu Cus'a, si dupa ce poporulu romanu voiesce ca sê se sustiena acesta unire — poftescu membrii tramesi la conferintia d'in Paris a sci si a se informá personalminte cá in casulu acelu, daca poporulu intregu si adunarea electiva a Romaniei ar' vol ca Cus'a sê se rentórca, fire-ar' d'insulu in urm'a celoru petrecute aplecatu a primì si mai departe tronulu Principatelor romane? La intrebarea acést'a fostulu domnitoriu Cus'a respunde francu urmatoriele: Voi'a poporulu e voi'a lui Ddiu, daca poporulu me va recere si ar' voi sê se folosese de sierbitiele mele — bucuros asiu primì sarcin'a de domnitoriu sub urmatoriele conditíuni:

1) Asi voi a domni ca domnitoriu absolutu ca daca in símtiulu meu de dreptate ca absolutu asiu alunecá cumva de pe calea dreptátii sê fiu numai eu respundietoriu, ér abusurile parlamentulu si ministriloru respundietori sê nu cadia pre capulu meu precum s'a intemplatú fára vin'a mea cu oca síunea detronarei mele.

2) Asi dorì sê amu o armatu de 60000 fetiori toti straini ca la casulu evineminteloru

mai grandfose pentru deslegarea cestiunei oriintelu sê me potiu folosí de servitiele lor.

3) Asiu poftí ca sê mi se dee unu concediu dupa vointia mea a introduce starea de asediu pana la tempulu candu eu voiu socotí a fi bine a-lu redicá!

Acésta inscientiare am primito dela o mâna demna de credntia inse cu tóte aceste o comunicámu cu reserva. Observámu totodata cá pentru introducerea libertátiloru si preste totu pentru consolidarea statulu romanu Cus'a a fostu unu indiviidu destulu de aptu. In'runu statu primitivu cum e Roman'a unde domnescu si asta-di multe, prea multe ambitiuni personali, unde fie care boiaru aspireza sê fie príncepe, unde fluctuatiunile oriintelui fatia cu occidentulu si nordulu suntu a se luá in cumpena bine nemerita: se receru bratia de barbatu brava precum era la onguri odeniora Matí'a Corvinulu de origine romanu si unu erou ca Stefanu celu mare cari nu intrebau de parlamentulu ce sê faca ci faceau tote câte recereá interesulu poporeloru, consolidau statele si erau atunci precum suntu si acumu mari si gloriosi.

VARIETATI.

* Scire imbucuratoria. Cu cáta dorere amretacutu seirea intristatoria, cá pre stimatulu barbatu alu natíunei nostre dlu Georgiu Baritiu, a carui sanetate e atátu de scumpa pentru noi, era cuprinsu de unu morbu greu, cu atátu mai mare bucuria grabimu a incunosctia pre o. publicu, cá barbatulu iubirii si stimei nostre s'a rensanetosiatu. Ddiu sê-i redec totu poterile si sê ni-lu tíena inca multi, multi ani!

* Se sioptesce cá cu 1. aprilu ar' esí unu diurnalu romanu in Vien'a, de trei ori pe septemana si va costá numai 6—7 fl. pe anu. Pote acést'a va fi „Albin'a Banatulu“ a carei esire la lumina s'a predisu acú de cincí ani prin diurnale. Noi am salutá cu bucuria acestu diurnalu, si am dori ca sê esa cátu se pote mai multe diurnale romane, cá-ci avemu lipsa de ele.

* Ni se spune d'in funte demna de credntia, cá dlu Hodosiu, dupa ce a tienutu cuventarea sa in dieta la 23. faurariu a. c. a fostu poftitu la metropolitulu Siagun'a si acest'a in cuvinte calduose i-a multiemtu pentru ace'a cuventare si pentru portarea sa in dieta atátu de díferita de a celoralati ablegati romani.

* Se vorbesce cu tota securitatea, cá deputatii romani d'in Ardélu (si pote si sasii) nu voru luá parte la alte lucrari ale dífetei, decátu numai chiaru la actulu de incoronare.

* Scirile primite d'in jurnalele Romaniei ne implu inim'a cu dorere, vedendu cá in Moldov'a d'in caus'a recoltei rele d'in anul trecut, cadu pre dí câte 30—40 de insi victime fometei.

Si ca romanu si indemnatu de sentiemintele mele filantropice crediu a-mi impleni o detorintia sacra adresandu-me in numele umanitátii si alu fratiloru nostri suferitori cátra Dnii Mocioni, Gozsdu si alti puternici d'in capitalea Ungariei, ca Dloru sê binevoiesca a compune o comisíune cátu de curendu a carei-a insarcinare ar' fi a face provocári, pentru darea manei de ajutoriu.

E de prisos a amintí, cá aceste provocári s'ar' potè face fára deosebire de nationalitate si relegiune cu atátu mai virtosu cá-ci si fratii nostri de d'incolo de carpati acum 2 ani si-au implinitu o asemene detorintia filantropica, daruindu lipsítiloru d'in Ungaria 6000 de galbeni.

D'in parte-mi sum gata a depune in man'a comisíuni 2 galbeni.

Sum convinsu cá fie-care se va grabi a sterge cátu o lacrima d'in ochii fratiloru nostri suferitori.

Pest'a 23/11 martiu 1866.

Alesandru Budam.p.6

Desemnatulu de deputatu alu romaniloru d'in S. Cseh.

Pretiuulu Graneloru.

Mesura Austriaca	Greutatea in pundi	Pretiuulu	
		de la	pana
Grau de Banatu	85.86	2.75	2.85
» d'in partile Tisei	84.87	2.70	3.10
Secara	76.80	1.70	1.85
Ordin pentru nutretiu	68.70	1.20	1.30
» biere	70.72	2.10	1.27
Ovesu	45.50	1.18	2.60
Papusiou (Cucurudiu)	77.81	1.70	2.10
Meiu	80.82	1.50	1.80
Rapitia	centr.	26.50	—
Pastái (fasole)	87.88	4.40	4.65

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Popu.
Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.

I N S E R T I U N I.

Numai la „FORTUN'A“ se afla noroculu.

Promesse de ale Fortunei

la sortitur'a de crèdetu d'in 3. aprilie, castigulu principale 200,000 fl. — à 3 fl. 50 cr. si timbru, se càpeta numai la

M. L. Fischer

in comptoirulu loteriei de efecte de la „Fortun'a“ anghiulu stratei lui Hatvani si a celei magiare.

1 sortiu de crèdetu spre a se solvi in rate, 1-a rata 10 fl.
1 sortiu d'in 1864 de 100 fl. 1-a rata 8 fl.

Se dau bani pentru sorti, cartie de statu si siedule de impemnoratu, pre langa facerea cea mai mare. (1-3)

Insarcinàri d'in provincie se efeptuescu cu promptitudine.

Sirupu albu de peptu

Acestu-a se aprobà de mai multe fisicate ca unu mediulocu pentru ori ce tuse vechia, pentru dorere de peptu, ragusiela de ani, plamane balóse, tuse magaresca, gusteru in gátu, aprinderi in gátlegiu, guturaiu, tuse cu sange, scupatura de sange, nadufu, despre acestea tote liferedia cele mai bune rezultate, si se afla mai multe sute Atesturi.

Pentru Brasiovu am datu uniculu Depusetoriu Dlui S. P. Mailatu in Butelie originali à 1 fl. si à 1/2 fl. in argintu (sunatori).

G. A. W. Mayer
Breslau, Prusia.

Possesorului fabriciei Dlui G. A. W. Mayer in Breslau (Prusia), Afatoriului si sengurulu fabricantu alu adeveratului cam in tota Europa pretiutului Sirupu albu de peptu, i se descoperi o recunoscintia frumòsa atingendu fabricatulu seu, de Episcopulu Escelenti'a Sa Dlu de Deaky unulu in Crestinismulu catolicu inaltu pretiuitu arcieru care pòrta titlu a unui secretu consultoru a prè S. Papa. Carea spre bagarea de sèma in genere, se publica aci.

„Subtiscalitulu adeverediù, cà Sirupulu albu de peptu alu Dlui G. A. W. Mayer d'in Breslau, luandu-lu d'in spitieria Dlui Ant. Pasperger la S. Salvator l'amu intrebuinatulu contra' unu Cataru greu, necontenità tuse si plumana balosa, cu celu mai bunu rezultatu, si dupa intrebuintare a càtor-va butelie mi restaurà sanatatea pe de plinu, deci lu-recomendu fie-cui care patfimesce de asemeni bòle, cu cea mai mare asigurare.

Jaurinu, 25. Juniu 1864.

Sigmundu de Deaky
Episcopu in Casarapelu si Abate
capitulului de Jaurinu.

Ponderosu pentru parinti!

Adeverat'a educatiune nu pote mai multu ignorà necesitate invetiàre limbeloru straine viue. Traimu intr'o epoca in care poporele dorescu a se intielege si ferici unele pre altele. Teritoriale poporeloru se grabescu a se apropià de olalta prin càlile ferate, corolariulu acestor'a e, cà inim'a urmeza materiei, spirretulu inimei spre a potè sterpi pentru totu de un'a buruean'a cea necurata a invidiei. Cu càtu vorbimù mai multe limbe, cu atátu stàmu pre unu gradu mai inaltu a culturei omenesci, si cu atátu mai multu individi intràmù in societatea cea mare; fiendca potemu castigà meritu sciintiei nostre pre teritoriu mai departatu.

Abiè potemu da copiiloru unu meritu mai mare decatu acel'a a sciintiai limbeloru. Dar' limbele trebe invetiàte de timpuriu, inca in copilaria, carea se recumenda mai multu pentru acestu scopu. Limbele inse trebe invetiàte dupa metoda viua àdeca dupa metod'a.

Spre acestu scopu am redicatu institutulu meu de educatiune, in care se primescu spre crescere, pre langa nutrimentu si tota ingrigirea copii de ambe sesele de la 2, 10—12 ani fàra diferintia de religiune si nationalitate. In institutulu meu se afla trei francese cari propunu acest'a limba, pentru cea angla o anglesa. Asemene am unu baiatu francesu, care converseza jocandu-se si petrecundu-si tota diu'a cu elevii miei. Elevii si elevele miei incepu a vorbi francese indata dupa unu cursu de 5—6 lune. Am elevi de 8—9 ani cari vorbescu patru limbe: ungeresce, nemtiesce, francese si anglesesce. Pre langa ace'a potu aretà progrese destinte in tote sciintiele necesarie, precum si in fortepianu si desennu. Perfectiunezu in cele 4 limbe amintite, pre ori ce copilu pana la alu 10-lea anu alu etàtii sale.

Afàra de aceste, mai are institutulu meu inca unu altu scopu, nu mai putinu ponderosu. Adeca primescu copii, pre cari unu altulu n'a fostu in stare ai cultivà; cari au o frica mare de invetiatura, cari suntu timidi, confusi, infricati, fàra talentu, inerti si aproape de corumpere. Apelatiunea la natura o consideru numai de amagire. Am cultivatu pan'acum siese copii idioti; si apromitu a face acest'a si acum dupa placu in limb'a magiara, germana, francesca seu an-

glesa. Acesta dechiaratiune a mea d'in urma o pote publica liberu ori ce foe culta d'in Europ'a si America pre langa adaugerea numelu meu.

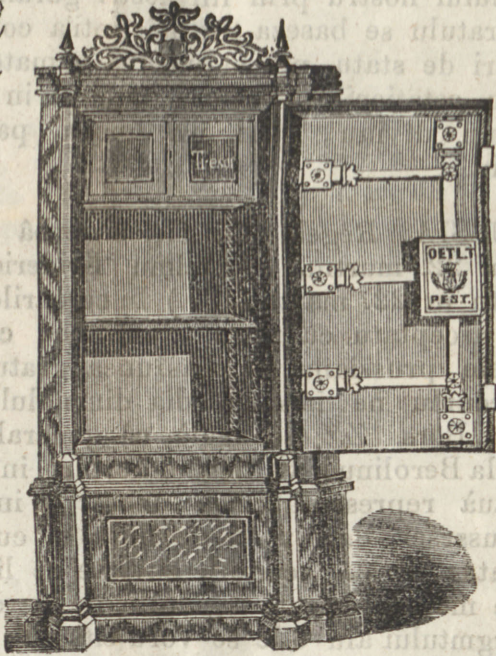
Cu programulu meu sierbescu ori si cui.

Locuintia: Pest'a, Götter Gasse nro 6.

(1-3)

Emerich Görög

educatoriu.

I. fabrica ung. r. priv.
de
CASSE
secure contra' focului si spargerei
cum si de
versatura de feru

FRATILORU OETL

in Pesta, Theresienstadt, Grabengasse

recumenda productiunile loru cele solide de sicrie, cassette, mese de scrisu, incuetori secure pentru usie, asemene lacate, tèscuri de a copià epistole etc. Asemene fabrica si scaune de acoperementu, cupole, ferestre, usie secure contra' focului.

Acesta fabrica fiindu impreunata cu versatoria de feru propria pote produce cu inlesnire masine, precum si cige pentru architecti si dulgeri, unelte de redicatu, masini de gauritu, scaune strugaresci instrumente pentru more de aburi si ventu, si versature moli pentru masinisti.

Contiene o multime de modele forte cu gustu de obiecte de arhitectura, àdeca balustre pentru trepte, Balcone, Gratie de palisade si incungiurarea gropeloru. Asemene suntu de recumendate gratiele pentru canaluri patentate, precum si incuieri ermetice de canale si canale de apa pat. cari inlocuescu canalele cele de pana acum de marmoru atátu de scumpe. Pretiulu cum si bilete de modelu de obiecte architectice se trametu gratis.

Depusetoriulu principale e la N. Schuk et Co., cornulu stratei regelui (Königsgasse) unde suntu espuse si fabricatele nostre la vederea p. t. cumperatori.

☛ Cassele nostre pentru bunetatea si securitatea loru contra' focului si a spàrgerii la espusetiunea de estutempu, fura premiate cu medali'a de clasa 1. (1-6)

Am onore a publica registrulu numeloru respectiviloru dd. agenti, pre cari i amù in agintiele mele, redicate pentru scopulu

ALBULUI meu de ARTE

atátu in diferitele tienùturi ale tiei, càtu si in principatele dunarene, — cu incunoscintia umilita, cà se potu procura si ordina dupa modelele bogate ale albului si dupa pretiulu curinte intiparitu pe ele totu felulu de petre de momentu, de edificare, monuminte, cruci de campu, basene de botezu si alte produse de marmore.

Acesti dd. aginti suntu, precum urmèza:

Almás: Mor. Beck.	Hatzfeld: Ferd. S. Schnur.	Orsova: Carl Böhme.
Alsó-Jász-Sz.-György: J. Gallovich.	Hódság: Ant. Rausch.	Orosháza: M. Vangyel.
Abrudbánya: Ign. Remetey.	H.-M.-Vásárhely: E. Szokolovics.	Pápa: Jos. Bermüller.
Arad: Carl Andrényi.	Högyész: S. Rausz We. u. Söhne.	Palánka: Sal. Rosenstock.
Neu-Arad: J. A. Orth.	Hermannstadt: J. Ferd. Dinges.	Peterwardein: Math. Lang.
Agram: M. C. Kroschel.	Jászberény: Brüder Holzzer.	Petrinía: M. F. Schmidt Sohn.
Apathin: Sigm. Veidinger.	Iglau: A. W. Schwartz.	Perjámos: Brüder Bäumel.
Arókszállás: Dav. Strasser.	Ipolyság: Jul. Mikuláš.	Radujevác: J. Büchele.
Abony: Alex. Hutkay.	Gr.-Kanizsa: Joh. Vucskics.	Bimaszombat: St. Radványi.
Battaszék: J. St. Koller.	Kaschau: Carl Jermy.	Rosenau: Alex. Pekár.
Braila: Sréten Illics.	Karansebes: M. Engels.	Szuthmár: Dan. Juracsko.
Gr.-Beeskerek: Pet. Schäffer.	Kaposvár: Ant. Lapzig.	Szamosujvár: St. Haragay.
Neu-Becse: Ed. Jos. Kugler.	Karlstadt: Alb. Fröhlich.	Szarvas: Joh. Jánosy.
Békés: Joh. Konsitzky.	Karlovit: G. Gyarmaty.	Szászrégen: Traugott Wachner.
Békés-Csaba: D. A. Singer.	Kalocsa: Jos. Loidl.	Szegedin: Wilh. Reinitz.
Belgrad: Bucovalla u. Mejovics.	Karlsburg: E. Materny.	Szegszárd: J. M. Fejós.
Bezdán: E. F. Schwell.	Kronstadt: Franz Zúrner.	Szentcs: Alex. Dobray.
Bistriz: Fridr. Kelp.	Krajova: Stef. Vidács.	Szekelyhid: Stef. Szabó.
Bogsán: J. Blaschutys Söhne.	Kecskemét: Mich. Papp.	Szilágyszomly: Joh. Breszler.
Broód: D. N. Dimovic.	Kézmárk: C. N. Szopko.	M.-Szigeth: Franz Fersio.
Bonyhád: Benj. Straicher.	Kézdi Vásárhely: M. Csiszár.	Szigetvár: Fr. Koharics.
Bukarest: Carl. Stuhr.	Gr.-Kikinda: M. Kisslinger.	S.-A.-Ujhely: Jos. Szentgyörgyi.
Csakova: Georg. Dina.	Kis-Körös: Elias Teichner.	Sárospatak: J. Rosenblüh.
D.-Csanád: Joh. Telbisz.	Klausenburg: Fr. Tauffer.	Schemnitz: J. E. Dimák.
Czegléd: Paul Gombos.	B.-Komlós: Gust. Csernik.	Schässburg: J. Misselbacher Sohn u. Teutsch.
Csongrád: Ign. Marsits.	Kula: J. Bosnyák's Nachfolger.	Semlin: B. Vasilevics.
Dálya: Gebrüder Weisz.	K.-Szt.-Miklós: M. Leschitz.	Gr.-Szt.-Miklós: Ferd. Karl.
Deés: Sam. Krémer.	Kun-Szt.-Márton: M. Nitsch.	Teisoltz: Dan. Kúchta.
Devocsér: Jos. Steuer.	Kremnitz: J. Jánosy's Ww.	Tultscha: Jos. Baued.
Dobschau: Gustav Gómory.	Lippa: Vinternitz u. Büchler.	Torda: Brüder Osztián.
Dömölk: Andr. Turcsányi.	Leventz: J. Missik.	Tokaj: Jos. Kempner.
Elek: Ant. Szál.	Lompalanka: J. Rojascko.	Temesvár: Val. Weisz.
Erlau: Jul. Poleretzky.	Losoncz: Alb. Geduly.	Turnmogorello: Sigm. Voititz.
Eperies: Franz Pölt.	Lovrin: Peter Krausz.	Turnseverin: D. Sokulia.
Elisabethstadt: Z. Szenkovics.	Lugos: A. Schieszler.	Tittel: M. Kresztics.
Essegg: Alois Flambach.	Makó: Albert Böhm.	M.-Theresiopel: Alb. Demerác.
Fünfkirchen: Sig. Obetke.	Maros-Vásárhely: J. D. Fogarasy.	Sz.-Udvarhely: Ferd. Dobray.
D.-Földvár: Paul Nadhera.	Mediasch: F. J. Guggenberger.	Ungvár: Dav. Landau.
Fehérgyarmat: Alex. Balika.	Miskolez: Lad. Bede.	Vagneustadt: Zobel u. Sterne.
Felsőbánya: Jul. Husovszky.	Moór: Carl Haan.	Varasdin: Vine. Koterba.
Félegyháza: Alois Molnár.	Munkács: Carl Tóth.	Versetz: Jos. Schlemmer.
Fogarás: Joh. Novák.	Neusohl: Ludw. Palkovics.	Veszprim: Th. Guthardts Söhne.
Galatz: A. Metaxa.	Nyírbátor: Nasch u. Weisz.	Viddin: J. Joannovics.
Giurgevo: Wilh. Waldner.	Neu-Verbász: A. Szmihá.	Vinga: Ant. Augustinov.
Göllnitz: F. J. Szentistványi.	Neusatz: L. Menráth.	Vukovár: Georg Birra.
B.-Gyarmat: Ludw. Gazdik.	Nagybánya: Joh. Haracsek.	Gr.-Wardein: Joh. Sdravich.
Gyöngyös: Joh. Kozmáry.	Magy-Kálló: Sal. Mandl.	Weiskirchen: Ant. Schescherke.
Gyula: Joh. Dobay.	Nagy-Körös: L. Szikszay.	St.-Weissenburg: Mor. Guthárd.
Grossschenk: P. Potóczyky.	Neutra: R. A. Filberger.	Zenta: Joh. Györffy.
Gross-Károly: Nasch u. Weisz.	Nyiregyháza: L. Kralovanszky.	Zilah: Carl Orbán.
Halas: Dav. Hirschler.	Ószöd: Mich. Fabián.	
Hátszeg: A. Lengyel u. Söhne.	Oravicza: Jes. Becker.	

Speru, cà voiù aflà succesulu intreprinderi mele in increderea pretiuita, cu care am fostu onoratu pana acuma.

Antoni Gerenday

Posesoriulu primei fabrice privilegiate pentru produse de màmore.

(1-3)

Cu típariulu lui TRATTNER-KÁROLYI.